

Angleščina različica spodaj

Slovenija: Ambicioznejši okoljski ukrepi so ključni za zaščito človekovih pravic, pravi strokovnjak ZN

LJUBLJANA/ŽENEVA (6. oktober 2022) – Slovenija je vodilna v svetu na področju priznavanja pravice do zdravega okolja, a se pri varovanju te pravice sooča z izzivi, kot so žarišča onesnaženja s strupenimi snovmi, pomanjkanje dostopa do varne pitne vode za ranljivo populacijo in slaba kakovost zraka. Potrebni so tudi nujnejši ukrepi glede podnebnih sprememb, je danes dejal strokovnjak ZN.

»Slovenija je imela ključno vlogo pri zagovarjanju človekove pravice do čistega, zdravega in trajnostnega okolja na svetovni ravni in je bila pionir pri priznavanju te pravice v svoji ustavi leta 1974,« je po osemdnevnem obisku v državi dejal David Boyd, posebni poročevalec za človekove pravice in okolje.

Boyd je dejal, da je videl spodbudne primere slovenskega vodenja in dobrih praks, povezanih z ohranjanjem narave, ravnanjem s trdnimi odpadki, okoljsko obdavčitvijo in »bleščeče zeleno« prestolnico Ljubljano. V svoji [izjavi](#), ob koncu misije je Boyd izdal priporočila o vrsti vprašanj.

Dejal je, da številne mednarodne agencije ugotavljajo, da je slaba kakovost zraka v Sloveniji glavni dejavnik prezgodnje umrljivosti in bolezni. Onesnaženost zraka ima še posebej škodljive učinke na posebne ranljive skupine prebivalstva, vključno z otroki, starejšimi osebami in tistimi, ki trpijo zaradi obstoječih bolezni dihal ali srca in ožilja.

V naselju v bližini cementarne Salanit Anhovo v dolini reke Soče so bili številni prebivalci desetletja izpostavljeni azbestnim vlaknom, kar je povzročilo visoko stopnjo smrtnosti in bolezni. Onesnaženost zraka zdaj ogroža njihovo zdravje in pravico do življenja v zdravem okolju. »Vlada Republike Slovenije mora na tem in drugih znanih žariščih onesnaženja dati prednost ukrepom za izboljšanje kakovosti zraka in zavrniti odobritev kakršnih koli dejavnosti, ki bi povečale onesnaženje,« je dejal posebni poročevalec.

Več kot 99 odstotkov prebivalstva v Sloveniji ima dostop do varne pitne vode, a je Boyd dejal, da je šokiran, da slednje ne velja za številne družine v romskem naselju na jugovzhodu Dolenjske. Tudi v Anhovem imajo ljudje nenehne težave z neustrezno pitno vodo. »Zagotavljanje varne pitne vode za vse Slovence je obveznost za človekove pravice in mora biti državna prioriteta.«

Strokovnjak je dejal, da kljub vse bolj škodljivim vplivom podnebnih sprememb ukrepi za povečanje energijske učinkovitosti in spodbujanje sončne energije potekajo

počasi. Termoelektrarna na premog, iz katere se pridobiva približno tretjina slovenske električne energije, naj bi bila zaprta šele leta 2033. »Kljub izrednim podnebnim razmeram se Slovenija te krize ne loteva z zadostno mero nujnosti,« je dejal Boyd.

Med obiskom se je Boyd srečal z vladnimi uradniki, predstavniki civilne družbe, gospodarstva, akademskega sveta, mladih, agencij ZN ter drugimi strokovnjaki. Med kraji, ki jih je obiskal, so Anhovo v občini Kanal ob Soči, naselje Dobruška vas v občini Škocjan ter obstoječe in predlagane lokacije jezov hidroelektrarn na reki Savi, blizu Brežic.

Posebni poročevalec bo marca leta 2023 predstavil celotno poročilo Svetu ZN za človekove pravice.

ENDS

David R. Boyd (Kanada) je bil 1. avgusta 2018 imenovan za [posebnega poročevalca za človekove pravice in okolje](#). Je izredni profesor prava, politike in trajnosti na Univerzi British Columbia. [@SREnvironment](#)

Posebni poročevalci so del tako imenovanih [posebnih postopkov](#) Sveta za človekove pravice. Posebni postopki, največji organ neodvisnih strokovnjakov v sistemu ZN za človekove pravice, je splošno ime neodvisnih mehanizmov Sveta za ugotavljanje dejstev in spremljanje, ki obravnavajo bodisi situacije v posameznih državah bodisi tematska vprašanja v vseh delih sveta. Strokovnjaki za posebne postopke delajo na prostovoljni bazi; niso uslužbenci ZN in za svoje delo ne prejema plače. So neodvisni od katere koli vlade ali organizacije ter delujejo kot posamezniki.

ZN za človekove pravice, stran države – [Slovenija](#)

Za več informacij in medijske zahteve se obrnite na: Viktorija Aberg (viktorija.aberg@un.org) in Boštjan Jerman (bostjan.jerman@un.org).

Za **medijska povpraševanja** v zvezi z drugimi neodvisnimi strokovnjaki ZN se obrnite na osebi Renato Rosario De Souza (renato.rosariodesouza@un.org) ali Dharisha Indraguptha (dharisha.indraguptha@un.org)

Spremljajte novice o neodvisnih strokovnjakih ZN za človekove pravice na družbenem omrežju Twitter: [@UN_SPExperts](#).

Ste zaskrbljeni za svet, v katerem živimo?
Potem se še danes ZAVZEMITE za pravice nekoga.

#ZavzemiteSeZaClovekovePravice in obiščite spletno stran na naslovu <http://www.standup4humanrights.org>

